

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri
üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov

"12" 09 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: S/f (Muzey işində İKT-dən istifadə) (İşçi proqram LDU-nun Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 14.09.2022-ci il qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol №1)

Kodu: LPFS-B07

Tədris ili: III (2025-2026) V smestr

Tədris yükü cəmi: : Cəmi 40 saat. Auditoriya saati 14 saat. (8 saat müəhazirə, 6 saat seminar)

Təhsilalma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: dos. Cəfərov Mayis Vəliməmməd oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi, 22, №2 saylı tədris korpusu

Məsləhət günləri və saati:

E-mail ünvanı: mayis1968@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Muzeyşünaslıq. (Dərslik). Bakı, Mars-print, 2002.

2. Muzey işinə aid sənədlər toplusu. Bakı, Işıq, 1961.

Əlavə ədəbiyyat

3. Azərbaycan tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin təşəkkülü və inkişaf tarixi. Bakı, Ziya-Nurlan, 2008.

4. Bəhrüz Kəngərli adına Naxçıvan Dövlət tarix-diyarşünaslıq muzeyi. Bakı, Azərneşr, 1967.

5. Quliyev H.A. Tarixi-etnoqrafik materialların diyarşünaslıq muzeylərinin ekspozisiyasında göstərilməsi haqqında. Azərbaycan Tarix Muzeyinin əsərləri, 1960, № 3.

6. Kərimov B.B. Lənkəran bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeyləri. Azərbaycan Tarixi Muzeyi-2002.8. Bakı, Elm, 2002.

7. Kərimov B.B. Naxçıvanda muzey işinin inkişafı tarixindən. "Elm" qəzeti, 9 sentyabr, 2005, № 21-22.

8. Kərimov B.B. Masallı tarix-diyarşünaslıq muzeyi. "Elm" qəzeti, 19 oktyabr, 2006, № 10.

9. Kərimov B.B. Şirvan bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin yaranması və inkişafı tarixi. Azərbaycan Tarix Muzeyi-2006. Bakı, Elm, 2006.

10. Əmirxanov S.A. Muzey və məktəbli dünya görüşü. Bakı, Biznes Universiteti, 2001.

11. Əmirxanov S.A. muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr. Tədris-metodik vəsait. Bakı, 2002.

12. Paşayev N.A. Məktəbdə tarix-diyarşünaslıq işləri. Bakı, Azərneşr, 1967.

13. <http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=3271&pno=5>

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisindən öncə başqa fənnin tədris olunmasına ehtiyac yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi Muzey işində İKT-dən istifadə fənninin tədrisində muzeylərin informasiyalaşdırılmasında məqsədi müasir informasiya mədəniyyətinə malik şəxsiyyətlər yetişdirmək, dünya muzeylərində vahid təhsil və informasiya mühitini formalaşdırmaqdır. Bu mühit yeni informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə aşağıdakıları təmin edəcəkdir: muzey işinin keyfiyyətinin artırılması; yeni informasiya mədəniyyətinin formalaşdırılması; muzey təhsil sisteminin dünyanın informasiya, mədəniyyət və təhsil məkanına inteqrasiyasını təmin etməkdir.

Göstərilən məqsədlərə nail olmaq üçün aşağıdakı mühüm vəzifələrin kompleks şəkildə həll olunması zəruridir: Muzeylərdə İKT prosesinə inteqrasiyasının təmin edilməsi, Muzeylərin idarə edilməsi üzrə İKT-yə əsaslanan effektiv və şəffaf monitoring sisteminin və resurs mərkəzinin yaradılması; Muzey müəssisələri üçün pedaqoji və İKT kadrlarının hazırlanması sisteminin yaradılması. Onlara tədris prosesində ən yeni informasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığının aşılması.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: : Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə

alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələr bilii 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

VIII.Təqvim-mövzu planı: 8 saat müəzərə, 6 saat seminar

N	Keçirilən mövzuların məzmunu	müh	sem.
1	MÖVZU: MUZEYLƏRDƏ İNFORMASIYA KOMMUNİKASIYA TEXNOLOGİYALARI PLAN: 1.İnformasiya və kommunikasiya texnologiyası alətləri. 2.Muzeydə elektron texnologiyaların tətbiqinin vacibliyi. 3.İnteraktiv lövhə-elektron lövhə, elektron gündəlik, elektron kitablar 4.İnternet texnologiyaların muzeydə təhsil sistemində tətbiqləri. 5.Muzeylərdə VTS-in kompleks sistemləri və onların həll edəcəyi məsələlər haqqında. 6.Muzey təhsilində yoxlama, qiymətləndirmə və keçid sistemi (TYQKS). Mənbə: [1, səh.3-19; 2,3,5,8.]	2	2
2	MÖVZU: MUZEYLƏRDƏ TƏDRİS İNFORMASIYA SİSTEMLƏRİ, VƏ ELEKTRON POÇT TEXNOLOGİYALARI PLAN: 1.Muzeylərdə P1484 LTSC IEEE təşkilatının fəaliyyəti. Muzeylərdə İMS proyektləri. Muzeylərdə İMS standartları. 2.Dünya muzeyləri və standartlaşdırma təşkilatları. SCORM-da tədris resurslarının məzmununa dair tələblər. 3.Muzeylərdə məsafəli tədrisin metodoloji yönələri və anlayışları – metodik modelləri. 4.Məsafəli tədris sistemlərinin xüsusiyyətləri. Telemuzey. Virtual muzey (VM), elektron poçt. 5.Muzeylərdə kompüter şəbəkələri və onların quraşdırılmasında istifadə olunan texnologiyalar. Mənbə: [1, səh.158-165; 2,3,5,8.]	2	2

3	MÖVZU: MUZEYLƏRDƏ İNFORMASIYA TƏHLÜKƏSİZLİYİ. PLAN: 1.Muzeylərdə informasiya təhlükəsizliyi. Elektron imzanın muzeylərdə tətbiqi Kriptografiyanın muzeylərdə tətbiqi. 2.Muzey avadanlığı, muzey işində texniki vasitələr və onların texnologiyası. İKT-nin muzey binalarının mühafizəsində rolu. 3.İKT-nin ekspozisiya və fondlarda tətbiqi. 4.Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvilində İKT-nin rolu. 5. Muzey fondlarına yeni daxil olmuş əşyaların qeydiyyatı İKT-nin rolu. Mənbə: [1, səh. 165-168; 2,3,5,8.]	2	
4	MÖVZU: İKT və MUZEY İŞİNDƏ TEXNİKİ VASITƏLƏR. PLAN: 1.Muzey əşyalarının elmi inventarlaşdırılmasında, uçotunda İKT-nin rolu. 2.Muzey fondlarının mühafizəsində İKT-nin rolu. İKT-nin Milli Azərbaycan Tarix Muzeyində tətbiqi. 3.İKT-nin R. Mustafayev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət muzeyində, L.Kərimov adına Azərbaycan xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Dövlət Muzeyində tətbiqi. 4.İKT-nin Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan Ədəbiyyat Muzeyində tətbiqi. 5.İKT-nin Cəfər Cəbbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyində tətbiqi. 6.İKT-nin Azərbaycan Dövlət Musiqi Mədəniyyəti Muzeyində tətbiqi. İKT-nin muzey elmi-tədqiqat işində rolu. Mənbə: [1, səh. 165-168; 2,3,5,8.]	2	2

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Muzeylərdə İKT prosesinə inteqrasiyasının təmin edilməsi, Muzeylərin idarə edilməsi üzrə İKT-yə əsaslanan effektiv və şəffaf monitoring sisteminin və resurs mərkəzinin yaradılması; Muzey müəssisələri üçün pedaqoji və İKT kadrlarının hazırlanması sisteminin yaradılması. Onlara tədris prosesində ən yeni informasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığının aşılması.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Muzey işində İKT-dən istifadə fənninin predmeti və vəzifələri İKT-nin muzey işinə tətbiqi və inkişafı tarixini araşdırmaq;
- Muzey işində İKT-dən istifadə üçün vacib olan ən mühüm amillərin təyin edilməsini;
- Muzey işində İKT-dən istifadə fənninin köməyi ilə muzey əşyalarında tarixin təyin edilməsini mənimsəməli;
- Muzey işində İKT-dən istifadə fənni əşyalarının ümumi vəziyyətinin təyin edilməsində qiymətləndirməni; muzey əşyalarının qiymətləndirməsi məsələsində əhəmiyyətini bilməli;
- Muzey işində İKT-dən istifadə etməklə muzey və mədəni sərvətlərin mahiyyəti təyin edilməli və onların elektron formada təqdimatını bacarmalıdır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

- 1.Muzeydə elektron texnologiyaların tətbiqinin vacibliyi
- 2.İnteraktiv lövhə-elektron lövhə
- 3.Elektron gündəlik. Elektron kitablar
- 4.İnternet texnologiyaların muzeydə təhsil sistemində tətbiqləri
- 5.Muzeydə təhsil portalı. Elektron idarəetmə proqramı
- 6.Muzeylər və Milli Təhsil Məlumat Bazası (MTMB)
- 7.Muzey təhsilində yoxlama, qiymətləndirmə və keçid sistemi (TYQKS)
- 8.Muzeylərdə kompleks sistemlərin yaradılması mərhələləri
- 9.Muzeylərdə ənənəvi təhsil sistemindən virtual təhsil sistemində keçid
- 10.Muzeylərdə cari və gözlənilən problemlər və onların həlli

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Muzeydə elektron texnologiyaların tətbiqinin vacibliyi
2. İnteraktiv lövhə-elektron lövhə
3. Elektron gündəlik. Elektron kitablar
4. İnternet texnologiyaların muzeydə təhsil sistemində tətbiqləri
5. Muzeydə təhsil portalı. Elektron idarəetmə proqramı
6. Muzeylər və Milli Təhsil Məlumat Bazası (MTMB)
7. Muzey təhsilində yoxlama, qiymətləndirmə və keçid sistemi (TYQKS)
8. Muzeylərdə kompleks sistemlərin yaradılması mərhələləri
9. Muzeylərdə ənənəvi təhsil sistemindən virtual təhsil sistemində keçid
10. Muzeylərdə cari və gözlənilən problemlər və onların həlli
11. Muzeylərdə distant təhsilin qısa inkişaf tarixi

12. Muzey təhsili təcrübəsində distant təhsilin müxtəlif modelləri
13. Muzeylərdə distant təhsil texnologiyaları və təlim formaları
14. Muzeylərdə IMS proyektləri, standartları
15. Dünya muzeylərində tədris texnologiyalarının standartları
16. Dünya muzeyləri və standartlaşdırma təşkilatları
17. Muzeylərdə keçirilən məsafəli tədrisin əhəmiyyəti
18. Muzeylərdə məsafəli tədrisin metodoloji yönələri və anlayışları
19. Muzeylərdə məsafəli tədrisin təşkili – texniki modelləri
20. Telemuzey. Virtual muzey (VM)
21. Muzey təhsili prosesində testlərdən istifadə üsulları
22. Muzeylərdə elektron poçt xidməti
23. Elektron nəşr texnologiyaları sahəsində muzeylərin fəaliyyəti
24. Muzeylərdə kompüter şəbəkələrinin keçmişi və bu günü
25. Muzeylərdə informasiya təhlükəsizliyi
26. Muzeylərdə kompüter şəbəkələrində təhlükələrin təsnifatı
27. Muzeyə daxil olan əşyaların qəbulu və təhvilində İKT-nin rolu
28. Muzey sərəvəllərinin təkrar uçota alınması, muhafizəsində İKT-nin rolu
29. İKT-nin muzeylərdə aparılan elmi-tədqiqat işində rolu
30. Muzeydə elmi arxivin təşkilində İKT-nin rolu

S/f (Muzey işində İKT-dən istifadə) fənninin sillabusu 050310 Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasının iclasında təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : dos.M.V.Cəfərov